

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

PRAKTISK VECKOTIDNING
FÖR
KVINNAN OCH HEMMET

Stockholm, Iduns Kungl. Hofboktr.

N:r 35 (558).

Fredagen den 2 september 1898.

11:te årg.

Prenumerationspris pr år: Idun ensam kr. 5:— Iduns Modet., fjortondagsuppl. > 5:— Iduns Modet., månadsuppl. > 3:— Barngarderoben > 3:—		Byrå: Klara södra kyrkog. 16, 1 tr. Öppen kl. 10—5. Allm. telef. 6147. Rikstelef. 1646.	Redaktör och utgivare: FRITHIOF HELLBERG. Träffas säkrast kl. 2—3. Redaktionssekr.: J. Nordling.	Utgifningstid: hvarje fredag. Lösnummerpris 15 öre (lösn:r endast för kompletteringar.)	Annonnspris: 35 öre pr nonpareillerad. För »Plattsökande» o. »Lediga platser» 25 öre för hvarje påbörjad tiotal stafv. Utländska annons. 70 öre pr nonp-rad.
--	--	--	--	--	--

Vilhelmina,
drottning af Nederländerna.

Då vi här reproducera den kröningsbild, som nyligen blifvit fullbordad af Thérèse Schwarze, Hollands ryktbaraste nu levande porträttmålarinna, är jämte meddela en biografi öfver denna unga suverän, som, redan dyrkad af ett glädjedrucket folk och i dagarna krönt under glänsande högtidligheter, skall regera öfver fem millioner undersåtar, oberäknadt invånarna i Nederländernas ost- och västindiska besittningar, dessa dyrbara juveler i diademmet öfver hennes jungfruliga panna — nej, ty detta adertonåriga majestät har ännu ingen historia: det är ett lif, som börjar, en blomma, som slår ut.

Det är således hufvudsakligen vid nuet vi vilja dröja, blott kastande en flyktig blick på det förflutna.

Knappast torde vi behöfva erinra om den serie af sorger Nederländerna måst genomgå, innan det förunnades dem att se nationens hopp spira upp i en späd och ömtålig liten flicka. Konung Vilhelm III förlorade efter hvarandra sina tre söner, prinsarne Moritz, Vilhelm och Alexander, och skulle, då han redan befann sig på grafvens brädd, hafva sett sin dynasti utslöckna, om ej försynen beviljat hans ålderdom detta barn, hvars blotta födelse betraktades som en obeskriflig lycka, ehuru ännu intet garanterade, att den lilla verkligen en dag skulle kunna föra spiran.

Prinsessans tidigaste barndom var ingalunda glad. Hennes fader älskade henne lidelsefullt, men behärskades af sin dödliga sjukdom. Och medan den gamle med sina herkuliska krafter kämpade mot den smygande döden, uppväxte den lilla vid sidan af det döende lejonet, hvars utbrott af mörk förtviflan hon ej alltid lyckades stilla.

Dessutom var prinsessan mycket ensam. Hon hade ingen annan än sin höga moder att roa sig med, ty ej en enda prins, ej en enda prinsessa af huset Oranien återstod landet. Hon måste leka utan kamrater, och man blef högeligen förskräckt, då hon en vacker dag, efter att hafva lyckats undandraga sig sin guvernants vaksamhet, endast lydande den instinkt, som drog henne till andra barn, hakade sig fast vid gallerporten till den kungliga parken, medan hon af alla krafter ropade till några förbigående pojkar: »Kom hit, gossar!»

Dittills nästan oafbrutet fjättrad vid slottet Loo, i hjärtat af Guelderns skogar, förflyttades hon en vacker dag, genom sin fars död vorden drottning, för större delen af året till Haag, där hon trots sin späda ålder nödgades foga sig efter etikettens hårda lagar. Detta plågade henne. En gång då hon, med sin docka i famnen, måste åhöra ett långt tal af en gammal minister, brast hennes tålmod, och

O, säg ej »främmande sorg!» För ingen sorg du främmande står!
Och tala ej om någon annans sorg och hjärtesar;

En annan är du själf och om det honom illa går,
Så faller också du; du icke längre upprätt står!

Marie von Ebner-Eschenbach.

hon sade, i hopp att få gubben att rymma fältet: »Min docka har mässlingen, monsieur!»

Drottningen-regentinnan, en kvinna med öfverlägsna själsgefvor, har förstått att på ett utmärkt sätt dana sin dotters karaktär, jämte det hon med rörande omsorg vårdat hennes ofta sviktande krafter. Hennes möda har blifvit rikligen belönad: den unga furstinnan åtnjuter numera en förträfflig hälsa, och hennes uppfostran är en af de mest fulländade.

Det attentat, för hvilket presidenten Carnot föll offer, gjorde ett så djupt intryck på prinsessan Vilhelmina, att blotta ordet anarkist ännu länge därefter kom henne att darra. Men denna fruktan existerar icke längre: barnet har försvunnit, och den unga flickan vet sig så älskad, att ingen skulle djärfvas att mot henne lyfta sin hand. En holländare är alltid oranier. Mer än någon ringaktade Vilhelm III vördnadsbetygelser, och han besvarade ofta knappast med en likgiltig gest sina undersåtars entusiastiska hyllningsrop. Men de ropade blott dess högre: var han icke en ättling af »folkets fader», den ordknappe Vilhelm af Oranien? Han behöfde också endast lämna sitt palats för att hälsas med jubel. Man tröttnade icke att se honom; för ett småleende af honom skulle man med glädje gått i döden, och om detta småleende dröjde eller uteblef, ondgjordes man ej däröfver. Älskade man honom ej med denna kärlek, som tror, som hoppas, som förlåter allt?

Ja, man älskade konung Vilhelm af uppriktigt hjärta, men denna kärlek var ett intet mot den dyrkan man ägnar hans dotter. Holländarne äro icke allenast trogna sina ärofulla traditioner, de äro framför allt chevalereska. Behöfva vi då säga, hvad hon är för dem, denna drottning, prydd med den tredubbla glorian af sin ungdom, sitt kön och sin isolering? Likt Elsa af Brabant intager hon ensam tronen, utan en enda besläktad furste vid sin sida; men alla hennes undersåtar, ända ned till den ringaste af landets söner, äro färdiga att viga sig till hennes försvarare, hennes ridare. Med öre efter öre hafva de fattiga bidragit till gåfvan af hennes kröningsvagn, och det finnes bland dem icke en enda, som ej fröjdar sig öfver att ha försakat en smula för hennes skull.

Så ter sig nuet för denna skogarnas blonda dotter. Hennes framtid känner endast Gud. Vi bedja, att den alltid må bli ljus. Men om hon också bestormas af smärtan, skall hon aldrig blifva riktigt olycklig. Har hon icke redan i vaggan fått den sällsyntaste, den härligaste af alla gåfvor — den att vara älskad? Och är icke denna en skatt, som tröstar öfver allt annat här i världen? Louise Stratenus.

På vandring.

Lyckligt sluppen från kealm och gator gråa,
Fri från vimlet, andas får jag den blåa,
Landtliga luft. Septemberunden fager
Mig med tusen brokiga slingor drager.

Blott som skönhetsfläckar hösttecknen stråla.
Guldstänk fint på björkarnas blad sig måla.
Här och hear med purpurlöf prälar lönnen
Och i bjärta klasar skrudad står rönnen.

Friskt är gräset, fast re'n vid vägens bukt
Slånbarsbusken lysar med daggbå frukter,
Fast i viken vassen står brun af vippor
Och på åkern hafren bundits i knippor.

Stundom branten reser konturer djärfa,
Fläckvis täckta af lafvens höitgrå härfa.
Midt i barrskog dungar stå löfträdsjusa,
Och bland alar bäckar sig sakta krusa.

Ofta höres koltrastens vemodfulla,
Ljufva sång, hears toner som pärlor rulla.
Tydligt, klart man hackspettens id förnimmer,
Då han näbben präffar på mossigt timmer.

Här har konstnärn tyerna rakt beställda:
Väldiga grenar, käckt af vinden fällda.
Hag-idyll, där herden sin boskap drifver,
Grupper, ljuseffekter och perspektiver.

Fast dryader icke bland löfven blicka
Skymtas ofta likvisst en skärhyll sticka,
Som med lingen spånkorgen ifrigt fyller,
Solen askblonda håret rikt förgyller.

Stundom springer fattigmanspilt på renen,
Sommarns sol bronserat de trinda benen.
Kneippare säkert, blott i brist på strumpor
Och måleriskt präktigt, trots sina lumpor.

Har du tröttnat vid dagens allehanda
Bråda bestyr, har tidens falska anda
Sinnets tjust med ljugande godköpsglitter,
Men i grunden lemnat dig tom och bitter —

Skudda, om möjligt, af dig hoardagsdammet.
Friskblå luft från själen kan skölja stammet.
Frigjord håg låt vildsvanlik sträcka vingen.
Mödans vinst blir vidgad syn öfver tingen.

Anna Knutson.

Vår älskade.

En studie af Karin Hallgren.

(Forts. o. slut.)

Så som den gode herden upplyfter lammet ur snåren och vid sitt hjärta bär det till hemmet, så vill ock taflans tysta åskådarinna upplyfta sin älskade ur all syndens låga fröjd och föra honom till det hem han förlorat, till renhetens skönhet och lycka. Hon ser i sitt eget hjärtas kärlek till en fallen man en reflex af den bild taflan framställer. Hon känner, att i hennes väsen svallar en ström af sorg och kärlek, som är ett utflöde af det gudomliga frälsarehjärtats kärlek till syndare, och som förenar henne på ett utsägligt sätt med syndarnes helige vän och ger henne en djupare inblick i hans hjärta än den, som kan beskåras de kvinnor, som älska en af de nittionio rättfärdiga. Hon sörjer ej mer öfver lotten att vara född till att älska det enda förlorade fåret bland de hundra. Hon tager med fröjd sin kärleks törnekrona. Hon tager den som en invigning till ett herdekall. Hon tager den som ett Öfverherdens order-bref till henne, att hon skall uppsöka och återföra den förlorade, som är hennes älskade.

Hon tager den som en kallelse att gå med Kristus in i hans arbetes allraheligaste; som är hans hjärtas högsta fröjd, som är de förlorades återupprättelse. »Gläds med mig!» står det under taflan. Så talar hans milda röst till hans sviktande tjänarinna i den tysta kammaren. Så talar han till sin tjänarinna på jorden, till kvinnan, som han i sin kärlek danat och med hennes kärlek utrustat till mannens hjälp.

Hon klagar ej mer, den bedjande kristinnan. Hon afundas ej mer de kvinnor, som i stolthet och tillit få blicka upp till sin älskade och finna stöd af rättfärdighets kunskap och helig vilja hos honom. I denna stund fröjdas hon öfver delaktigheten i Kristi kärleks lidande. I denna stund delar hon med honom hans tron, hon intager sin plats i den frälsande kärlekens regering öfver jorden, hon hvilar ut i obeskriflig ro högt öfver all den smärta, som varit blandad med bitterhetens synd, hon hvilar vid Jesu hjärta och genomströmmas af dess kvalfria kärlek, af den allseendes fostraretälamod i allsmäktig kärleks segervissitet. Evighetens hopp om alltings återställelse uppfyller henne med sin kraft och ro.

Och taflan fortsatte sitt tysta, mäktiga språk till den ensamma åskådarinna, som läste med en älskande kvinnas upplåtna ögon och som i sitt eget hjärtas kärlek till en förnedrad man såg en klar spegelbild af den gudakärlek taflan prisade.

Hon såg i sitt eget hjärta och i taflans bildspråk Kristi kärlek till hvarje människa. Han, den oändlige, förmår att gifva åt hvar och en i sin skapade mänsklighet en kärlek, så stark som den, hvilken en människa förmår att gifva endast åt en.

Hon såg, att den man, som hon älskar och vill upprätta, är omfattad med en starkare kärlek än hennes. Den fullkomligt helige och fullkomligt vise vakar öfver honom och väntar på honom. Rättfärdighetens och kärlekens personlighet har för honom ett hjärta, som vill brista af förbarmande.

Därför säger hon med hisnande fröjd: »Det stackars lammet är min älskade. Men han är också Guds älskade. Han är vår älskade. Han är Guds och min. Vi två äro förenade för att rädda vår älskade åt rättfärdighetens lycka, åt hvarandra, åt oss båda.»

Och sedan — efter strömmen af Andens undervisning, som göt ro i hennes själ — kom det klara och korta svaret på hennes böns fråga: »Hvad kan en kvinna göra för att rädda sin älskade?»

Och svaret ljöd från taflan: »Detta är mitt bud, att I älsken hvarandra så, som jag har älskat eder.»

I Kristi kärlek ligger människans räddning, mannens så väl som kvinnans. Och endast när kvinnans kärlek till mannen liknar Kristi kärlek till människosjälens, kan hennes kärlek blifva en man till upprättelse. Endast Kristi kärlek sätter en kvinna i stånd att fylla sin uppgift att vara mannens hjälp.

Hvarför känner människosjälens en så oändlig fröjd, när Kristus, den eviga kärlekens personlighet, blir känd för henne? Hvarför

finner hon i hans kärlek sitt förlorade hem och sitt rätta element?

Därför att Kristus är en förtärande eld mot all människans synd. Därför att han oafättligt med heligt allvar bortälskar allt detta för hennes väsen främmande, som hämmar hennes utveckling och därför stör hennes lycka. Hos honom finns i kärleken till människan just det starka hat till hennes synd, som ensamt harmonierar med hennes samvetes dom öfver henne själf och med dess fordran på renhetens omutliga stränghet hos en förtrogen.

En af våra bästa författare har i boken »Erik Grane» framställt en typ af det stora flertalet af vår tids bildade män äfven i deras förhållande till kvinnan. I detta sammanhang behöfver endast erinras om ett kanske obeaktadt eller förgäta yttrande, som bör komma till alla kvinnors kännedom och eftertanke. Författaren låter Erik Grane i ett bref till en förtrogen vän skildra den känsla af besvikelse han erfor, då den kvinna han efter ett sedeslöst ungdomslif begärde till hustru icke hyste djup afsky för det förflytna han bekände.

Det var dock icke bättre att vänta af henne. Hon hade lika litet som Erik Grane själf något af Kristi ande. Mänsklighetens mönsterbild i den rättfärdiges person var ej uppenbarad för hennes syn. Huru skulle hon då med sorg och vämjelse kunna se sin älskades olikhet med denna mönsterbild?

Men att detta svaga syndahat, denna halfva syndakärlek, var en brist hos henne och att denna hennes brist var en brist i Erik Granes lycka, det kände denne omedvetet.

Det är hela det manliga släktets längtan efter den himmelska renhetens stränghet i kvinnans kärlek, det är mannens behof att hos kvinnan finna hjälp till rättfärdighet, det är hans längtan efter Kristi kärlek, som författaren har uttryckt i dessa Erik Granes ord.

Länge nog har mannen med sin omutliga fordran på renhet hos kvinnan öfvat ett för det kvinnliga släktet oskattbart inflytande till tusende kvinnors räddning undan sinnlighetens snaror.

Det är nu tid, att kvinnan står upp och ger åt mannen tillbaka detta räddningsmedel, hvarmed han så länge hållit henne uppe ur dyn. Det är tid, att hon låter honom känna renhetens djupa afsky för syndens smitta i en mans förhållande till en kvinna. Det är tid, att hon gifver åt honom den omutligt heliga kärlek han omedvetet trånar efter och att hon fordrar af honom den heliga och oförgångliga kärlek, som utgår ifrån och omfattar den oförgångliga mäniskoanden.

Men hvar skall hon vinna denna gåfva? Hvar skall hon lära sig att afsky det onda? Hvar skall hon lära sig att gifva och begära en evig, helgande kärlek, i hvilken allt det yttre är det sköna uttrycket af sin hänförande inre motsvarighet i andens behof att sluta sig till och hägna den älskade undan all synd och sorg?

Kvinnan skall lära sig denna den gudomliga kärlekens fostrarekonst i Jesu skola. I hans umgänge skall denna kraft till mannens räddning gifvas henne. Hon måste öfverlämna sig åt den heliga kärlekens personlighet för att af honom fostras till likhet med honom. Den, som icke känner Gud, han känner icke kärlek, ty Gud är kärlek.

När alla kvinnor blifvit Kristi lärjungar, då skall hvarje kvinna, som en man möter, bringa till honom en förnimmelse af den himmelska, eviga kärleken i dess renhets kraft och glädje. Då skola ej mer finnas några kvinnor, som halft eller helt älska mannens synd och därför blifva dem till fördärf. Då skall hvarje kvinna i sann kärlek till mannen och i sann kärlek till sitt eget släkte stå upp för att drifva ut njutningsbegärets vilddjur, mannens själfvande, från den vrå i mannens värld, som bör vara hans tempelfrid, från hans förhållande till kvinnan.

Då skall hvarje kvinna, själf ett lam vid den gode herdens bröst, förstå att mottaga och vårda sin älskade så, som hon själf af Kristus blifvit mottagen och fostrad och så som Kristus vill mottaga och rena hennes älskade.

Och hon skall veta, att öfver hvarje mans hufvud sväfvat två välsignande händer, den allsmåttiga handen, genomstungen för en älskad mänsklighets frälsning, och en svag kvinnohand. Och hon skall höra, hur öfver honom hviskas det ord, som växlas mellan hans himmelske och hans jordiske vän, förnade till hans väl:

»Vår älskade!»

Styfbarnen.

Hvad det namnet skär i öronen! Låt oss därför förändra dess klang genom vårt förhållande till dem, som bära det. Kanske har du som jag en liten dufunge i boet, som tillhör dig så där till hälften, men som har så stort behof af en moders ömhet och kärlek. Den lilla dotter jag fick mottaga vid inträdet i det nya hemmet var då redan 7 à 8 år, litet bortskämd kanske af en öm mormoder, men med goda anlag. Sin egen moder, som dog vid den lillas födelse, kunde hon ej minnas, men såg det oaktadt litet misstänksamt på sin nya mamma. Min föresats var, att hon ej skulle få styffar, därför att hon var tvungen att hälsas af en styfmoder. Men tro ej, att det var lätt att realisera en dylik föresats; kamp och strid mellan själfviskheten och de åtagna moderliga plikterna förestod, och den inre friden och harmonien voro nära att störas vid tanken på, att vi voro två olika element, som skulle mottaga kärlek från samma källa. Min tro är, att i ett förhållande, hvarom nu är fråga, blir det oundvikligt strid — antingen en yttre mellan styfmoder och styfbarn, och i den striden indrages då vanligen äfven fadern, eller en inre i styfmoderns eget bröst. Någon skall åtminstone till en tid komma att lida; låt det då bli vårt mål, att vi styfmodrar må i det tysta utkämpa striden och låta de oskyldiga små gå fria. O, att de, som göra sitt inträde i ett hem, där det redan finnes någon liten moderlös, måtte göra det med bafvan och föresats att kasta ett försonande kärlekens skimmer öfver det misslydande namnet *styfmoder*.

Alla äro ju ej nog lyckliga att mottaga *välartade* styfbarn; i så fall skall den inre kampen bli så mycket hårdare. I alla händelser gäller det nog, att styfmodern ofta ser genom fingrarna med små oartigheter och ej i tid och otid vädjar till fadern.

Råd och regler äro ju lätta att uppställa, men att genomleva desamma, särskildt i en styfmoders ställning, är ofta svårt nog.

Och du, som ej är styfmoder, — döm oss ej allt för hårdt, om vi fela i utöfningen af våra plikter; de stöttestenar och skär, vi hafva att kryssa emellan, äro kanske ofta osynliga för ditt öga.

Men vår lön — om vi taga vårt stora kall rätt — måste blifva stor; ty mångdubblas måste ju våra mäns kärlek, när de se oss som kärleksfulla och omtänksamma mödrar först för deras moderlösa små och så för våra egna. Låt oss gå i striden med det målet att göra ordet *styfmoder* till en hederstitel — hjälpen från ofvan skall ej uteblifva!

Lilla mor.

Hushållning i Japan.

Af Johanne Münter.

Bemyndigad öfversättning för Idun.

Då ödet beskärt mig att hafva hushåll först i Skotland, sedan i England, därpå i Danmark, så i Sverige, därefter åter i Danmark och slutligen i Japan, ligger det ju nära tillhands att anställa jämförelser, och jag måste bekänna att det ingenstädes gick så lätt och bekvämt för sig som just — i Japan!

Alla europeer där, likasom öfverallt i Östern, såväl i kolonierna som annorstädes, hafva en stor mängd tjänare, när de manliga medföra både hustru och barn. Jag kommer ihåg, hur förskräckt jag blef, då min man talade om för mig, att den tjänare vi skulle hafva, då vi etablerade oss, hade sju barn. Det var likväl icke så farligt, ty jag såg aldrig mer än fyra utaf dem. »Har ni icke sju barn?» frågade jag honom. — »Jo», erkände han helt förlägen. — »Men hvar är då de tre andra?» — »Dem har jag gett bort», svarade han, liksom vore det den naturligaste sak i världen, Han generade sig troligen för att komma med så många!

Vi bodde i ett hus, som på japanska hette: »Huset på höjden» (Yamato Yashiki), och hvilken förtjusande utsikt var det icke! Hela Tokio låg utbredd för våra fötter, med hafvet som ett silfverband i bakgrunden och några trädbevuxna höjder till höger och till vänster; träd, som aldrig miste sina löf, cryptomeriner (ett slags cederträd) och camelior, hvilka i Japan ofta uppnå en betydlig höjd. Vårt hus var byggt af trä, ty hvem vågade väl i jordbäfningarnas förlöfvade land bo i något annat? Då skakar hela huset, som befunne man sig i en väl tillstånd ask, men man får på sin höjd en smula gips i hufvudet, om taken äro gipsade. Jag kände en tysk herre därute, som alltid, då det var jordbäfning, kröp under sängen för att undgå gipsen. Att bo i ett hus byggt af mursten skulle vara alltför farligt! Därför flyttar man också sin säng långt ifrån skorstenen, hvars murade stenar lätt skulle kunna skakas ned öfver en. Europeerna kunna ju icke undvara sin kakelugnseld; de kunna icke som japaneserna nöja sig med en gryta full med glödande träkol, hvilken står midt uti rummet på det med stråmattor beklädda golfvet. Men den värmer endast den närmaste omkretsen. Koloset behöfver man icke vara rädd för; det har så lätt att slippa ut genom de pappersklädda skjutdörrar, hvaraf rummets ytterväggar bestå, ty dessa sluta långt ifrån väl tillsammans. Därför behöfva de japanska husen inga skorstenar, hvilket just gifver Tokio en sådan egendomlig prägel, då man ser staden i fågelperspektiv från »Huset på höjden».

Då ytterväggarna i en japansk boning alltid blott bestå af skjutdörrar och husen aldrig äro mer än en våning höga, kan man på två sekunder komma ut på gatan, när jordbäfningarna börja, för hvilka skull husen just äro byggda på det sättet.

Europeerna kunna icke undvara sin komfort; de tycka sig hafva tagit tillräcklig hänsyn till jordskalfven, om de endast bo i trähus, och dessa bygga de två våningar höga och förse med fullkomligt europeisk inredning. Sådant var åtminstone vårt hus!

Endast »Amalien», damernas kvinnliga uppserska, bor i själfva huset, där hon har ett litet rum, hvars golf är belagdt med en stråmatta, under hvilken finnes en tjock madrass eller stoppning. Detta är hennes säng, när hon sover, och stol, när hon sitter. Hon får nämligen intet mer än det tomma rummet, för själf med sig allt annat. Detta »allt annat» ser vid ett flyktigt ögonkast ut som en bunt med kläder i en vrå, men visar sig vid närmare påseende innehålla ett syskrin, matpinne, en liten skål och en gryta. Hon får icke sin mat i huset, utan skall själf hålla sig med den, och bär ned sina risgryn till kocken för att få dem kokta; sitt té lagar hon själf öfver sin gryta. Utom henne hafva vi kock, betjänt (hvilken alltid kallas »Boy»), Coolie, Yinrikisha-Coolie (hvilken drager den lilla vagnen, som kallas »Kuruma» eller Yinrikisha), kusken, som kallas »Betto», samt den Betto, som sköter våra två ridhästar.

Kock, Boy, Coolie och Yinrikisha-Coolie hafva hvar sitt lilla hus, hvilka som små dependenter begränsa vår gårdsplan. De äro alla gifta och bo där med sina familjer. De båda Betto'ernas rum äro sammanbyggda med stallet.

Coolien sopar mattorna, något som skulle vara ärekränkande för Boy'en, hvilken endast torkar dammet, dukar bordet, tvättar glas och polerar silfver — dessutom sörjer Coolien för alla kakelugnarna, för badrummen med deras ofantliga badkar utaf trä, i hvilkas fotsstycke en kakelugn är insatt, däri det eldas med träkol för att värma vattnet. Genom en sinnrik apparat kan detta från brunnen på gården pumpas upp i andra våningen, hvarest sofrummen äro belägna. Coolien är utomordentligt höflig och vördnadsfull. Så snart vi passera förbi honom, stannar han och bockar sig, hvilket han ofta hellre borde låta bli, emedan det han bär i händerna icke alltid är tilltalande. Det skulle emellertid vara omöjligt att förklara detta för honom, och därför måste man låta det vara.

Vår kock är en stor konstnär. Det är en smal sak för honom att hvar enda dag laga till frukost med tre varma rätter och middag med fem dito, antingen vi äro ensamma eller hafva gäster. Han har endast sin hustru till medhjälpare. Men hon är icke aflönad af oss, och han har omkring 32 kr. i månaden, inklusive kostpenningar. Hans verkliga inkomst går dock till långt mer än detta. Han betraktar sig nämligen som mellanhandlare, hvilken gör sina inköp till »en gros»-pris, och sedan styrkar ut till mig. Han kan icke den vanliga Pidjin-engelskan, och jag kan endast några få ord japanesiska — men det oaktadt förstå vi hvarandra förträffligt! En fransk kock var för många år sedan lärmästare i kokkonsten för japaneserna. Från hans tid bibehålles ännu de franska benämningarna på åtskilliga rätter, och med stor färdighet slår min kock omkring sig med dessa, i det han försöker skorpa på alla r. Hvar förmiddag kommer han upp i mitt rum på andra våningen och gör upp sin räkenskap. Han är då klädd i tätt åtsittande, skinande hvita bomullskläder och ser nästan ut, som vore han klädd i trikot. Han lägger sig på golvet, som är betäckt med tjocka mattor, och intager en ställning påminnande om »den döende faktaren». Lyckligtvis äro hans tankar icke lika sorgsna som dennes, utan hans ögon hvilas på de honom omgifvande räkningarna, hvilka han dechifferar för min hjälplösa tillit, medan jag inskrifver dem i min bok. Så tala vi om frukosten och middagen till nästa dag, och jag försöker att göra ett ingrepp i hans privilegier som mellanhandlare genom att bedja honom köpa ett stycke kalkkött, som kan delas på så sätt, att vi få frikassé följande dag till frukost och kotletter till middagen. Förgäfvets! När räkningen uppgöres, så kostar frikasséen så mycket och kotletterna så mycket, oaktadt han förklarar, att han köpt köttet till båda delarna i ett stycke. Det skulle vara hopplöst att försöka införa ett annat system, och jag måste resignera!

Så frågar jag honom, om den oxstek, han köpt till middagen, också är det rätta stycket. Glad springer han upp och visar mig på sin egen kropp — mycket minutöst — hvar stycket är skuret ut. Han har icke den aflägsnaste föreställning om det komiska häri, och mina ögon sväfvat förskräckta omkring för att se efter, om någon åskådare möjligen skulle vara tillstädes. Därpå afskedar jag honom, och han springer upp, i det han samlar tillhoppa alla sina papper, sin räknemaskin icke att förglömma, utan hvilken ingen japanes kan addera, subtrahera eller multiplicera i praktiken.

Jag får aldrig visa mig i köket, ty hans hederskänsla är mycket lätt sårad, och om de många

leverantörer, som aflämna varorna, finge se mig där, kunde det ryktet ju lätt komma ut, att han icke förstod sin sak. Nej, vill jag lära honom något, måste jag gömma oss bägge i ett litet rum bredvid mitt särskilda förrådsrum, där det finnes ett stort bord. Här inviger jag honom praktiskt i fiskfärens hemligheter, enär jag fått reda på en fisk, hvars grönskaktiga kött gör samma effekt som gädda och gifver den vackraste hvita fiskfärs man kan önska. Jag inviger honom också i konsten att använda smördeg som kapsel för stufvad kalfbress och champignoner, och det är otroligt hvad denna lära bär frukt, ty han kommer snart underfund med att alla möjliga lämningar kunna användas härtill, både stufvad hummer, ostron, hachis m. m. och alltsammans är så prydligt serveradt, att jag har stor glädje af min elev. Men jag kan också lära af honom. Således fick jag en dag se ett stort fat fullt med rifven ost, så lätt och lös att den såg riktigt läcker ut. »Hvad i all världen skall den osten vara till?» frågade jag. Boyen översatte det för kocken, som svarade: »Ah, det är bara smördeg!» Jag betraktade ostpyramiden närmare och upptäckte då, att det var rifven *Claret*, ty det är endast vi nordbor som äro så slösaktiga att vi begagna smör till smördeg. Här i Japan kommer vårt smör i blecklådor från hemlandet och har alls ingenting att göra med köket, endast med vårt matbord.

Ibland kunde man så få lust att försöka, hvilken lycka en specifik dansk rätt skulle göra hos japaneserna och de många olika nationaliteter, man så ofta såg vid sitt bord. Då gömde man sig med kocken och fabricerade en äkta dansk fattigmansäpplekaka. Den var likväl icke fattig, utan tvärtom mycket rik på sylriga äpplen, hårdt stekt, rifvet bröd och hallonsylt, alltsammans insvept i en hermelinskappa af gräddskum med vanilj. Den gjorde en alldeles enorm lycka, och kejsarens ceremonimästares fru (född engelska och den mest inflytelserika dam i hela Japan) frågade mig, om hon finge lof att skicka sin kock till min för att lära göra den! — »Naturligtvis! ofantligt gärna!»

Då jag två dagar därefter sitter och skrifer bref en förmiddag, inträder min hr kock och gör en mängd balettsteg till höger och till vänster, åtföljda af djupa bugningar och ett hvasande ljud mellan tänderna, hvilket i Japan betyder, att man önskar vara så älskvärd som möjligt. Förvånad ser jag på honom, men då jag uppfattar ceremonimästarens namn, kommer jag ju ihåg äppelkakan och förstär att kocken uttrycker sin oändliga tillfredsställelse öfver att hafva fått uppträda som lärare för en så utmärkt konstnär, och att han nu lägger sin glada stolthetskänsla för mina fötter. Precis samma lycka gjorde en rödvinspudding med gräddsås, och samma lilla scen med kocken upprepades, efter hvilka triumfer jag med lätthet kunde linda honom om mitt finger och till och med förmådde honom att koka fisken i stället för att gifva oss den halfrå, som japaneserna tycka om att förtära den.

Han hade varit hos min man i sex år och under denna tid bytt om hustru. Det hjälpte icke den första stackarn, att hon bönföll sin mans herre — eller rättare hennes herres herre — att lägga sin afgörande myndighet i vågskålen till hennes fördel, ty i sådana saker kan man icke blanda sig, och så måste hon då flytta och gifva plats för en annan. Men huru darrade och bafvade icke denna för honom, snart kom kanhända turen till henne att blifva bortjagad! — Huru ofta såg jag henne icke med svullna och förgråtna ögon! Kocken anförtrödde också min son, att han hade haft mycket bättre hjälp af den första hustrun.

Det är ingen lätt sak att vara betto till en ridhäst. I Japan är det nämligen brukligt, att denne springer framför häst och ryttare. Hästen vet, att den skall följa honom i hälar; går bettoen därför öfver åt högra sidan af vägen, gör hästen likaledes, och det är omöjligt att förmå den gå öfver på andra sidan. Hvarken piska eller tygel hjälper. Hästarna i Japan äro i allmänhet icke istadiga, ty bettoen får kostpengar för dem, och ganska litet af dessa kommer de stackars djuren till godo. Vi hade just fått en ridhäst, som förvärfvat sig ett obehagligt renommé på grund af sin svärhandterlighet i det japanskt-kinesiska kriget. Det ansågs vara lifsfarligt att rida på den, och de japanska officerare, som kände till den, väntade sig en katastrof, i synnerhet då de fingo höra, att den skulle begagnas af damer. Men till och med den mest istadiga eldighet kan icke motstå en permanent svältkurs utmattande verkan. Hästen blef from som ett lam och kunde till slut knappast stå på

sina ben. Bettoen låter ofta hästen stå bunden i betslet till hvardera sidan af bäset i stallet, så att den hvarken kan röra sig eller lägga sig ned, icke ens om natten! Det är riktigt upprörande att se, hur illa hästar behandlas i Japan och huru de helt och hållet bero af bettoens godtycke. (Forts.)

Pariserkloster.

För Idun af Mark Stern.

II.

En vrå af Polen i Paris.

Nu till andra omgifningar, helt andra kvarter, öfver Seinen, igenom de lugna, lärda stadsdelarna, *Quartier latin*-trakten och där bortom, med dess fridfulla och nästan landsortsmässiga prägel, utan ett enda elegant ekipage, sedan man en gång lämnat den närmaste trakten af *Boulevard St Germain* med dess gamla grå aristokratiska hus bakom sig. Det bär längre och längre hän, bortom *Gare d'Orléans*, in i hyggliga, fattiga arbetarekvarter, med tomma gator och ytterst få butiker. Längs Seinen, nedåt, går *rue de Chevaleret*, och det är vid porten till ett af dess anspråkslösa och karaktärlösa hus, som vi ringa på. Porten öppnas genast, och vi mottagas af en leende barmhärtighetssystemer med stor hvit vingliknande hufvudbonad, sådan *St Vincent de Paul*-systrarna bära den, och om hvilken vår Vingåkerskostyms hufvudbonad möjligen skulle kunna ge en svag föreställning.

Vi äro inne i ett af de många hus — kloster kan man väl knappt kalla dem — hvilka denna orden har, spridda här och hvar i världsstaden, och hvilka nästan uteslutande existera genom andra människors barmhärtighet. Huset vid *rue du Chevaleret* är uteslutande polskt; systrarna äro alla polskor, och deras uppgift är att hjälpa, på alla möjliga och olika sätt, de fattiga landsmän, som mer eller mindre förlorat sig i det stora Paris.

Låt oss nu först göra ett besök genom hela huset, vägleda af två af de vänliga systrarna, hvilka dock dessförinnan, med den äkta polska gästfrihet, som icke af någon fattigdom skulle låta förneka sig, dragit försorg om att vi erbjudits några enkla förfriskningar.

Byggnaden är gammal och tarflig, med smala trätappor och tegelbelagda, rätt bristfälliga golf.

»Vi skulle nog behöfva reparera», sade den ena af systrarna; »men vi ha inte råd; vi ha för många fattiga.» Så öppnar hon dörren till ett klassrum.

Där sitta ett tjugutal små flickor af olika åldrar; de resa sig, när vi komma in och betrakta oss nyfikt leende. Vi ha kommit midt i en lektion i geografi, och systern, som undervisar, ställer genast några frågor, för att låta de duktigaste få tillfälle att briljera. Barnen äro snygga, alla lika klädda, i enkla stora bomullsförkläden. De äro alla barn af polska föräldrar, de flesta emigranter eller landsförvista, många af dem troligen födda under helt andra och bättre förhållanden än dem de nu iråkat. Barnen äro, de allra flesta, födda i Frankrike och tala endast franska. De utbildas till guvernanter och placeras sedan genom systrarnas försorg, företrädesvis i sitt eget hemland, där de ju böra kunna påräkna

vänligaste bemötandet. — I en annan stor sal, äfven den mycket enkel, med långa träbord och bänkar, är handarbetstimme för de större flickorna. De sy linnesömnad och brodera; somliga laga kläder.

Så här det upp för trappan till vindsvåningen, där sofrummen ligga. Vi fråga, om inga af barnen bo hemma, men det svaras, att dessa äro högst få. Många ha ytterst dåliga hem, från hvilka de först och främst böra räddas, andra behållas af ren barmhärtighet.

»Ni kan ej tro, hur mycket nöd och elände vi få lära känna,» sade systemen, »och hur litet vi våga döma ens last och brott, lärda som de blifvit i den djupaste fattigdom. En dag kom en man till oss och begärde hjälp; han var polack och hade fått reda på oss genom landsmän. Vi hjälpte honom till Bruxelles, där han sade sig skola få arbete. Mannen var anarkist och förföljd af polisen, en sådan där eländig existens, som helt enkelt är drifven till det yttersta. Hvad kan man göra annat än hjälpa? Ett år senare kom han igen, lika utarmad och nästan sinnesförvirrad. Så sköt han sig, härinne på gården. Sådana prof på mänskligt elände se vi ofta.»

Nu äro vi uppe i sofrummen, stora vindar med rader af järnsängar, ytterst torftiga, men alltid snygga. Och därinnanför rummet för kläder och skodon, som ej beagnades. Nästan allt var aflagda plagg, som systrarna få af barmhärtiga människor och som de reparera. Den ena sade: »Det finns nästan ingenting, nej, ingenting alls så uselt, att vi ej kunna använda det på något vis; man blir genialisk, när man inte har pengar.» — Hon log sitt goda, kloka leende och öppnade ännu en dörr: »Se här», sade hon, »detta är vår lyx och vår stolthet.»

Det var linnekammaren. Grofva trähylor kring väggarna och på dem barnens och hela husets linne, så väl och fint ordnad, att det skulle hedrat det rikaste linneskåp. Banden voro krusade och högarna kokett ordnade.

»Fint och snyggt har man alltid råd att hålla. Ni ska veta, att vår linnekammare är vår stolthet. Och allting sy vi och tvätta vi själfva.»

»Så mycket arbete ni måste ha?»

»Ja, naturligtvis,» svarade hon enkelt. »Och vi äro alla så lyckliga med det. Dessutom är det olika fördeladt; somliga gå ut till de fattiga, andra undervisa barnen; andra sköta husets ekonomi. Slutligen ha vi våra gubbar.»

»Edra gubbar?»

»Kom, ska ni få se.»

Vi gingo öfver gården nu, med lekplats för barnen och köksträdgård längre bort, förutom ett litet höns- och kaninhus, samt stian för »vår gris», som systemen stolt visade oss. På andra sidan gården låg en annan byggnad. Där härbergera de polska systrarna gamla och orkeslösa landsmän, som utan deras hjälp troligen skulle dö af svält och elände. De bo och födas gratis; hvad de kunna förtjäna på smått arbete, få de behålla till kläder m. m. Många af dem äro svårhandterliga och otacksamma. Förledet år, berättade systemen, dog en af gubbarna, söp ihjäl sig. Han tillhörde en grefflig familj och hade utvisats efter sista polska upproret. In i det sista behöll han ett artigt och ridderligt sätt, det enda han behållit, trots ett dåligt och förfallet lif, af uppfostrans makt.

Längs en lång korridor lågo gubbarnas rum och längst bort deras enkla gemensamma matsal. De voro fria att gå ut och in, men måste hvar kväll vara hemma förenio. »Många komma för sent,» sade systemen, »många inte alls på ett par dagar. Vi ha mycket svårigheter med dem. Men hvad kan man göra? Köra bort dem skulle ingen ha hjärta till.»

Vi bådo att få besöka någon af gubbarne; systemen knackade på en dörr, gick in och frågade. Strax visade sig en gammal man i dörren, bugade artigt och bad oss stiga in och ursäkta rummets anspråkslöshet. Systemen hade sagt oss, att han var en af de bästa och mest bildade, hade varit lärare. På bordet lågo papper, öfversållade med siffror.

»Jag sysslar med det för mitt nöje,» sade han. Jag vet inte om nöjet inbringade pengar; otroligt är det icke, att han hade något arbete. Men vi, lika väl som han, satte oss genast in i den rätta tonen: att vi voro på besök hos en fattig privatman, som roar sig att syssla med siffror.

Det låg något skärande sorgligt i denna fattiga illusion, som han ett ögonblick gjorde sig eller sökte göra oss, hans likar genom börd och uppfostran, men bättre lot-tade bara. På rummets väggar sutto några bleknade fotografier och några illustrationer, klippta ur polska tidningar. Öfver en stol lågo resterna af en spetsantimakass och öfver daguerreotyp-porträttet af ett ungt fruntimmer i gammalmodig toalett sutto några torra eterneller.

Gubben själf stod — stolarna hade ej räckt till för honom — och konverserade. När jag sade honom, att jag varit i hans hemtrakter, lyste han upp.

»Och talar ni polska?» frågade han.

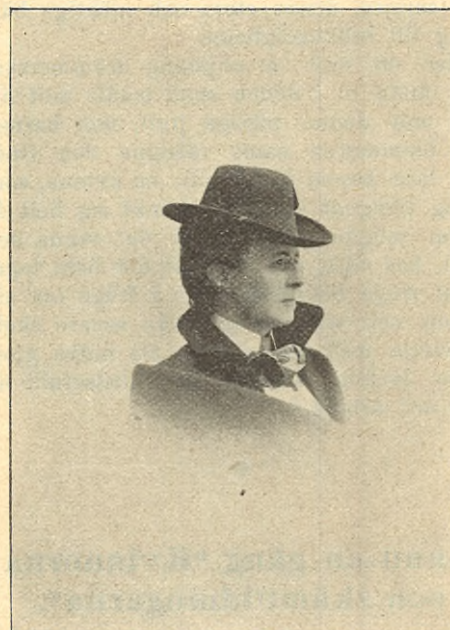
»Nej, tyvärr.»

»Så synd det är!» Han hade några gamla polska böcker på bordet och rörde tankfullt i dem. Vi reste oss för att gå. Han tog oss i hand och sade något artigt och öppnade dörren och bugade sig i den, medan vi gingo ut i korridoren. Systemen tackade oss, för att vi icke behandlat honom som en fattig, som hon uttryckte sig; icke på något sätt alluderat på hans beroende ställning. Vi förstodo, att hon själf skulle lidit af, om vi på något vis förödmjukat hennes landsman. Vi gingo tysta öfver gården igen, gripna af denna lefvande känsla bland alla dessa, som här stredo mot eländet, för det förlorade landet, som få af dem ens sett och som väl ingen af dem hoppades att få igen, men som alla dock hade sin hemliga fattiga stolthet att få tillhöra.

Vi hade nu blott det lilla enkla kapellet att se och så ett par små mottagningsrum med några porträtt af polska helgon på väggen. Där taga vi afsked af den hela huset förestående systemen, »*soeur supérieure*», en femtio års kvinna med ett klart, intelligent, hjärtegodt utseende. »Kom igen,» bad hon oss, »här äro alla välkomna.»

Så voro vi åter ute i portgången — och så slöts porten bakom oss. Framför oss låg igen det släta, tarfliga grå huset, af hvilket vi skulle behålla ett af dessa minnen, som äro så goda att ha genom tillvaron, minnet af det fattiga, landsflyktiga hemmet, som inneslöt så mycket uppoffring, arbete och kärlek.

Louise Stratenus.

Under närmare ett år har Stockholm bland sina notabla utländska gäster haft äran räkna den holländska författarinnan, hvars bild vi här återgifva. Ålskvärd och spirituell samt lifligt intresserad för våra litterära och sociala förhållanden, knöt fröken Stratenus redan vid jultiden bekantskap med Iduns redaktion, och frukten af hennes sympatier för vår tidning är biografien i dagens nummer öfver Hollands unga drottning samt ett par andra fint och känsligt skrifna lefnadsteckningar, med vilka vi inom kort hoppas få glädja våra läsarinor.

Louise Stratenus tillhör Hollands aristokrati. Hennes mormor, en Oldenbarneveld, var ättling af den store statsman med samma namn, som med sitt hufvud måste plikta för den afund hans lysande förtjänster väckte hos Moritz af Oranien; hennes onkel, baron Stratenus, var Nederländernas siste ambassadör hos den olycklige konungen af Hannover.

Vid sju års ålder började Louise Stratenus visa författareanlag — till fasa för de sina, som i öfverensstämmelse med tidens sed ansågo, att en flicka af familj icke fick ägna sig åt litteratur eller konst. Alltid på jakt efter idealet, slösade hon, efter att hafva blifvit myndig, de penningar hon ärfte efter sin far på hvem helst hon trodde i behof, tills erfarenheten öppnade hennes ögon. Vid sju af de åtta litterära täflingar, uti hvilka hon deltagit i Holland och Frankrike, hade hon redan blifvit tillerkänd pris för sina verk, då hon, tjugusju år gammal, förlorade återstoden af sin förmögenhet, hvarefter hon uteslutande ägnade sig åt skriftstalleri. Framför allt poet, har hon författat ett tiotal samlingar lyriska dikter — många af dessa satta i musik —, hvarjämte hennes prosaskrifter, oberäknadt öfversättningarna, utgöra ett betydande antal.

Själf skrifver hon om sig och sina åsikter:

»Alltid densamma: städse brinnande för idealet och troende på människohjärtats ädelhet samt öfvertygad, att kvinnan i fråga om intelligens är mannens like (stundom till och med honom öfverlägsen), men att hon lefver lyckligast i skuggan och att, om

hon kan blifva stor genom sin hjärna, kan hon blifva sublim, i stånd till alla uppoffringar genom sitt hjärta, som är härden för hennes makt, hennes majestät och hennes smärta, denna stora och mäktiga häfstång till fullkomligheten.

Med ett ord: en ohjälplig drömmerska, som ända in i döden skall småle mot lifvet, mot denna härliga jord, mot barnen och blommorna samt välsigna den Gud, som låtit henne blifva till; en kvinna, som aldrig tillägnat sig eller skänkt sig helt åt någon religion, men gillar det sanna och goda hos alla, och som på det hela taget är af ringa betydelse både i fråga om sin person och sina verk, hvilka senare skola försvinna med henne efter att hafva gjort henne lycklig, emedan hon lidelsefullt ålskar sitt arbete.»

Ännu en gång "Kvinnorna och skämttidningarna".

I nr 10 af Idun för i år förekommer den uppsats, som gifvit anledning till hosföljande. Hade icke en insändarinna, »g-g», under rubriken: »Från Iduns läsekrets», fäst min uppmärksamhet på, att artikeln icke bör förbigås med »tystnadens våltalighet» så — men nu må det gå löst på saken.

Det heter i Stades uppsats: »Det är hög tid, att kvinnan lär sig förstå, att det ligger något bakom skämtet, lär sig förstå svedan och skammen af slaget. Har hon kommit därhän, skall hon äfven förstå, att hon för sitt eget anseendes skull måste försvara sig, och först och sist, att det är en äresak för henne att icke genom lif och leverne gifva stoff åt det slags cykel, som sätter fläckar på den allmänna kvinnliga karaktären.»

Visst läste jag uppsatsen i fråga med intresse, men dock ej med nog stor vaksamhet, det inser jag nu. Jag tänkte därvid endast, att den, som skrifvit uppsatsen, måtte vara en man och därför partisk för männen.

Jag har dock nu, genom Stades sista uppsats, blifvit upplyst om mitt misstag. Jag måste erkänna, att jag så litet följer med min tid, att jag ytterst sällan läser en skämttidning. Stade känner dem nog bättre, och vill uppenbarligen kvinnorna väl. Jag hoppas och tror, att flertalet kvinnor har bättre lektyr än skämttidningarna bestå, och skulle man bedöma kvinnorna (eller världen i allmänhet) efter skämttidningarna, tror jag förvisso, att man komme att se alltsammans såsom hade man fått en af den onde andens spegelskärfvor i ögat, d. v. s. förvrängd. Dessutom, om vi nu också i verkligheten finna motstycken till kvinnokarrikyterna, bästa Stade, tror ni verkligen icke, att männen hafva dessa samma fel? Låt oss räkna upp dessa svårare fel, som ni (eller låt vara skämttidningarna) tillägga endast kvinnan! »Vi kunna anteckna opålitlighet i vänskap, ondsinhet, trångbröstad småsinne, ofördragsamhet, tadselsjuka, skadeglädje,» säger ni. Tror ni verkligen, jag upprepar det, att männen icke hafva dessa fel? Kanske är dock småsinne ett fel, som mindre ofta framträder hos männen än hos kvinnorna, men så beror det också så mycket på hvad man kallar för småsinne. Äfven måste man betänka, att kvinnorna just till följd af sina sysselsättningar löpa fara att bli småsinnade. De hafva så otaliga småsysslor, tråkiga, intresselösa, som mannen ej behöfver befatta sig med, men som kvinnorna måste förrätta, för att allt skall gå sin jämna gång, och deras vördade män, pappor och bröder ej skola ha något att »hacka på» och — svära öfver.

Hvad jag nu också hittills sagt, har dock Stade ovedersägligen rätt, om hon vill påvisa, att det för kvinnorna gäller något vida mera än för männen, att deras fel och svagheter offentlig gisslas. En kvinnas rykte har af gammalt liknats vid en blankpolerad sköld — andas på densamma, och där är genast en fläck — och ett godt omdöme om hela kvinnokönet från det otäcka könets sida är ju lika viktigt.

Stade föreslår, att kvinnorna skola försvara sig gent emot skämttidningarna. Jag vet ett sätt. Några skämttidningar borde redigeras af kvinnor — nu är det endast män, som ge ut sådana, därför få kvinnorna ensamma bära bördan af en hel del fel, som männen ha i lika hög grad, fast de icke vilja erkänna det. Och om nu också kvinnorna skulle vara ensamma om dessa nyss uppräknade fel, huru många fullt ut lika svåra fel ha icke männen, om de skulle framhållas i dagsljuset!

Må skapelsens herrar och särskildt de, som ge ut skämttidningar, vara rättvisa mot kvinnorna, det skulle jag vilja mana till! Männen vilja ej för allt i världen låta tro annat än att de äro storsinta, därför välla de också alla fel, som ha att skaffa med småsinne, på kvinnorna, ett talande bevis för deras — storsinhet. En »Sigurd», exempelvis, kan dock låta oss höra en profbit på hur en tadselsjuk och småsinnad man »regerar». Det är då visserligen bara sin hustru, han grälar på — men ändå.

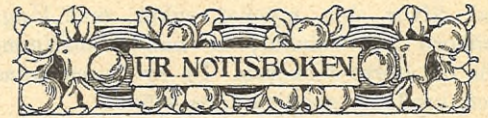
Till slut måste man erkänna — det ligger en behjartansvärd sanning i Stades slutord: »Det är en äresak för henne (näml. kvinnan) att icke genom lif och leverne gifva stoff åt det slags cykel, som sätter fläckar på den allmänna kvinnliga karaktären.» Visserligen lefva vi i realismens tidevarf, men, var säker, om mannen också icke erkänner, att han har något ideal, vill han dock finna det hos kvinnan, d. v. s. hon skulle vara, eller rättare sagdt, framstå som ofelbar i hans ögon. Det är just därför, jag mycket fruktar, att detta så förordade kamratskap mellan individer af de olika könen i samskolor o. s. v. innebär en fara. Tvifvelsutan skall detta dagliga samarbete med ynglingar göra en hel del flickor pojkkaktiga i sitt sätt att vara just i de år, då de borde vara som mest älskliga och tilldragande, och hvart taga då idealen vägen? Skall icke mängden yngling genom dessa vrångbilder få en oriktig uppfattning af kvinnokönet i sin helhet, och skall icke detta åter inverka skadligt, kanske i större mån än man vill inse? Kvinnorna böra icke vara några sjåp — det är nu själfklart — men i våra dagar hålla de på att slå öfver till en motsatt ytterlighet och blifva alltför emanciperade. Dock, härvidlag få vi kanske ej så mycket klandra individerna — det är nog tidsandan, man får ge skulden.

En pojkkaktig flicka kan ju vara en bra och treflig kamrat och en aldrig så god och praktisk karaktär för öfrigt, men huru skulle en yngling komma på den tanken att fria till en ung dam med karlavulet sätt och vanor? Visst skulle det bra mycket förtaga förlofningsstidens poesi, om det, då den unga damen öppnade rosenmunnen att hviska ljuftva ord till sin vän, komme fram, visserligen icke, såsom i sagan, paddor, men — e-i garrdoft. Nej, flickan måste vara kvinna i detta ords egentliga bemärkelse, d. v. s. både till sina tänkesätt och i sitt uppförande sant kvinnlig, eljes skulle jag då inte vilja ha henne, om det vore jag som skulle stå att fria. Men, jag är då en ohjälplig idealist — kanske tycka realister på annat sätt.

Jag kan nog icke uttrycka mig riktigt förståeligt (för att nyttja ett hopgjordt ord), men jag tycker att ett äktenskap, ingånget och baserat, om jag så får säga, endast på godt kamratskap, icke skall kunna blifva lyckligt, åtminstone icke i längden. För mannen är ju giftermålet ofta nog endast en affär, men jag tror, att det, för att hustrun skall blifva lycklig och lättare bära lifvets prosa, fordras, att hon är fäst vid mannen med en till en viss grad svärmisk kärlek, som hjälper till att öfverskylla hans fel och kommer henne att i honom alltjämt se sin ungdoms älskade.

Må hustrun och kvinnan i allmänhet söka likna mannen i allt hvad som är godt och hugstort och ädelt, men hvartill skall det tjäna att efterapa hans klädsel och vanor? Mannen bör kunna se upp till kvinnan och hustrun vara icke endast till namnet mannens »bättre hälft». Men ju mera kvinnorna närma sig männen, så att säga, dess mindre hänsyn och höflighet finna dessa sig behöfva visa dem. Så »döda» kvinnorna gentlemännen. Mista kvinnorna männens högaktning, huru går det då med moralen i världen? Men må Stade och alla andra komma ihåg, att kvinnorna dock icke äro och icke kunna vara änglar, något som likväl ej berättigar männen att vara — bänglar.

S—m.

Kronprinsessan Victoria lär redan i oktober månad nödgas för skötandet af sin hälsa, återvända till södern.

Prinsessan Ingeborg afreser i dagarna till Köpenhamn för att deltaga i firandet af sin farmoders, drottningens af Danmark, födelsedag, den 7 dennes.

Kvinnan i järnvägens tjänst. Vid statens järnvägar äro för närvarande 47 kvinnor anställda såsom ordinarie. 24 innehafva befattning såsom kontorsskrifvare inom styrelsens olika byråer och kontor. Vid distrikten tjänstgöra 8 såsom kontorsskrifvare och 15 såsom kontorsbiträden. Dessutom äro såväl inom styrelsen som vid distrikten anställda en hel mängd kvinnor såsom extra skrif- och kontorsbiträden.

Lysning afkunnades i söndags för första gången mellan ryttmästaren frih. Bror Cederström och skådespelerskan fru Ellen Hedlund.

Kungl. teatrarna. Operan öppnas antagligen den 19 och Dramatiska teatern den 9 d:s.

Vasateatern. I jämförelse med sina mer och mindre ryktbara företrädarinnor på den ofta slippiga operettbanan, Storhertiginnan af Gerolstein, Prinsessan af Trebizonde, Teblomma, Niniche, Lilla helgonet, Lyckobarnet m. fl., för att icke nämna Den sköna Helena, suverän i åminnelse, lefva och röra sig »Flickorna Michu» i en ren atmosfär, där de trippa omkring som små hvita, menlösa lamm, i mjukt fladdrande empiredräkter, i klacklösa, tunnsulade skor och med sidenband korsade öfver vristen. Den ena är kryddkrämardotter, den andra markisinna; men hvarken pappa eller mamma Michu, generalen markis des Ifs eller fickebarnen själfva ha till en början klart för sig, hvem som är det ena eller det andra, då den slarven Michu som nyfödda blandat bort dem i ett badkar. Brunetten Marie Blanches aristokratiska tendenser och den blonda Blanche Maries smått plebejiska kynne verka icke tillräckligt öfvertygande. Det behöfs ytterligare ett bevis, och detta presterar den sistnämnda med hjälp af puder och andra verkamma toalettmiddel i en scen full af grace och pikanteri. Hvarpå systrarna skiljas, den ena för att som kapten Rigouds maka bli en prydnad vid hofvet, den andra för att sälja smör och »pinfärska» ägg vid sidan af sin älskade Aristide.

Något mindre uttänjd, skulle operetten säkerligen verkat betydligt kraftigare. Musiken, af Andrée Messenger, är fin och lekande, men sällan af elektriserande art. Mest bifall väckte systrarnas duett »Marie Blanche och Blanche Marie», deras naiva åkallan af Sankt Nikolaus, de små barnens (och gamla ungarlars) skyddspatron samt den förtjusande lilla pudervisan, med skälmskt behag föredragen af fröken Frisch, Blanche Maries ungdomligt täcka och käcka representant.

Fru Emma Berg som Marie Blanche föreföll något monoton och ointresserad, hvilket senare måhända till en del kan tillskrifvas hennes älskare, herr Nyblom — kapten Rigoud. Fru Strandberg var en ypperlig flickpensionsföreståndarinna med militärisk pli och en enda kärlek: den franska armén. Hrr Emil Strömberg och Adami gifvo likaledes god komisk anstrykning åt sina respektive framställningar af specerihandlanden Michu och bodbetjanten Aristide.

Onkel David.

Skiss för Idun af *Sophie Linde*.

Någon knackade på dörren till herr Banes arbetsrum — en rädd, dröjande knackning.

Första och andra gången hörde han den ej — ty han var djupt inne i en svårlöst kalkyl — men då den ännu en gång åter upprepades, ehuru om möjligt ännu mera osäker än förut, vände han sig tvärt om på skrifstolen och kastade en mörk blick neråt dörren, hvilken ledde ut till förstugan.

»Hvem är det?» frågade han med ej så litet af retlighet i rösten, ty han hade ännu hufvudet fullt af de beräkningar han ej kommit till rätta med.

Dörren öppnades på glänt och ett ljuslockigt hufvud stack sig försiktigt in genom springan.

»Jag kommer visst olämpligt och kan vänta till en annan gång — onkel har kanske brådtom nu?»

»Inte så utan» — svarade herr Bane — »men du kan ju komma in ändå, Mary, ifall det är något af vikt du har att säga.»

Mary steg nu helt och hållet öfver tröskeln. Hon såg sig omkring i det stora ljusa rummet, hvilket var nästan främmande för henne, ty det hörde ej till den egentliga våningen, och hon hade vanligtvis ingen anledning att söka »onkel David» där.

»Jag är så ledsen, om jag stör dig, onkel» — sade hon — »men det är någonting, som jag länge gått och tänkt på, och jag ville så gärna tala först med dig ensam, innan jag framställer saken för tant Vivika. Jag tror, att — att hon kanske skulle komma att sakna mig litet, när jag är borta, samt därför sätta sig emot planen, och det är därför jag behöfver ditt stöd, onkel David.»

Bane, som fortsatt med att klottra siffror på en bit papper, sprang häftigt upp från stolen och ställde sig framför Mary, som tagit plats bredvid skrifbordet.

»Borta» — upprepade han — »borta —, hvad menar du med det?»

En varm rodnad färgade Marys kinder och ögonlocken sjönko djupt öfver de klara blå ögonen. Nervöst strök hon med handen öfver sitt hvita förkläde och plockade på dess broderier.

»Det är så svårt att komma fram med hvad jag ha att säga — både du, onkel, och tant ha alltid varit mycket goda emot mig, och jag har hos eder haft ett hem så godt, att ej många värnlösa flickor ha det på samma sätt, men — men . . .»

Hon kände, hur onkelns blickar brände henne, och vågade ej slå upp ögonen för att möta dem.

»Men du har tröttnat nu» — ifyllde han bittert.

»Onkel David!» — ropade Mary — »säg inte så, det gör mig så ondt. Du tror ju ej, att jag är otacksam och ledes af ett så dåligt motiv? Du har ju varit som en far för mig, alltsedan pappa dog, och det endast på grund af den varma vänskap, som en gång rådde emellan er. Hvad skulle det eljes ha blifvit af mig — fattig och värnlös som jag var!»

Då Bane ej gaf något svar, utan endast mätte golfvet med långa steg, fortsatte Mary:

»Jag är aderton år nu, som du vet, och vid den åldern ha många unga flickor redan fått börja att arbeta för sin utkomst. En vårdad uppfostran har jag fått, och man säger, att jag ej saknar begåfning. Här på Lindås kan man ju godt reda sig mig förutan, men kanhända kunde jag på något annat ställe fylla en plats — jag kan ju ej alltid . . .»

»Mary!» — det låg så mycken förebråelse i onkelns tonfall, när han uttalade det korta namnet, att flickan stannade midt i meningen.

»Hvad är det för nonsens du pratar — behöfver man dig ej här? Har du någonsin varit öfverflödig? Ha ej dina lätta steg satt lif i det eljes tysta huset? Har ej ditt muntra skratt luckrat upp luften i de långa korridorerna? — Har du ej fört ljus och sol med dig öfverallt, där du gått fram?»

»Onkel, jag blygs!»

»Har du ej varit vår hjärtefröjd, flicka — Vivikas och min — och nu vill du . . .»

»Onkel David!»

»Och nu vill du gifva allt detta åt främmande, som ej sätta värde därpå.»

Det blef en stunds tryckande tystnad i det stora rummet — så tyst, att man hörde humlorna surra utanför i solskenet och trädgårdsmästarens steg knastra mot sandgången.

Bane hade åter satt sig vid skrifbordet, där han planlöst plockade i sina papper, lade dem i högar och spridde ut dem igen. Han såg mörk och förtretad ut.

Mary bröt åter tystnaden. Hon gick fram till skrifbordet och lade sin hand på Banes axel.

»Onkel David» — sade hon vekt — »neka mig ej min begäran. Jag tror att — att det är nyttigast för mig att komma härifrån — på en tid.»

Han skälfde till under hennes vidrörande. »Men motivet — motivera då åtminstone ditt handlingssätt.»

»Jag kan ej, onkel.»

»Kan ej? Är det hemligheter med i spelet — hvad skulle en liten flicka som du ha att dölja?»

Han skrattade litet sarkastiskt, när han frågade detta, men det märktes, att skratet blott var en skyddande förklädnad.

»Fråga mig ej vidare, onkel, jag kan ej ändå ge dig något skäl för min önskan; men om du håller af mig aldrig så litet, bör du ej sätta dig emot min begäran.»

»Vet Vivika ingenting?»

»Nej, jag ville först tala vid dig.»

»Och få mitt stöd, ja.»

»Just så, men . . .»

»Vi skola tänka på saken» — sade han plötsligt, kallt — »och vill du nu lämna mig, är jag dig mycket förbunden.»

Han böjde sig åter öfver sina papper och återtog den sysselsättning han afbröt, då Mary kom.

Mary kände sig mycket betryckt, ty hon såg att hon mot sin vilja sårat honom, och med långsamma steg lämnade hon rummet.

Knappast hade hon dock hunnit stänga dörren efter sig, förrän Bane lät pennan falla och upprörd började promenera fram och tillbaka. Han kunde ej längre hålla sina tankar samman. Nej, ut till det praktiska arbetet måste han — ut på åker och äng, där skörden som bäst pågick. Kanske kunde han där återfå sin jämvikt, för att sedan mera lugnt kunna tänka öfver hvad

han nu hade att göra. Skulle han låta barnet få sin vilja fram — låta henne lämna det lugna hemmet för att pröfva sina krafter i en värld, som hon ej ännu kände till, eller skulle han . . .?

Hade han ens någon rätt att hindra henne att följa sin önskan?

* * *

När David Bane sent på aftonen återkom från en ridt utåt det stora godsets mera aflägsna ägor, kunde ingen gissa sig till, hvilken strid han haft att genomgå under de sista timmarne. Han såg visserligen blek och allvarlig ut, men hade ett vänligt leende för sin syster Vivika, hvilken mötte honom i förstugan, samt frågade henne om supén var i ordning.

»Den har redan väntat på dig en hel kvart» — svarade hon — »men jag förstår ej, att ej också Mary kommit hem, och hon brukar eljes alltid vara så punktlig. Mätte ingenting ha hänt henne, ty hon for ensam ut på sjön i vår lilla snipa.»

»Hvad skulle ha hänt henne» — sade Bane — »se, där kommer hon ju med händerna fulla af näckrosor. Hallå, lilla sjöfröken!» — ropade han muntert emot henne. »Skynda på, ty jag är hungrig som en varg efter den långa ridten.»

Han pratade lifligt under måltiden, men åt gjorde han ej mycket, trots sin försäkran om varghunger, och Vivika trugade förgäfvat:

»Smaka på de här små kotletterna, David; jag försäkrar dig, att de äro riktigt goda och skinkomeletten också. Kanske att du vill ha litet varmt te? Kakorna äro alldeles färska.»

David prisade anrättningen, ty han visste att syster Vivika satte värde på litet beröm, när det var fråga om mat. Eljes var hon anspråkslösheten själf, så snart det gällde hennes egna förtjänster.

Ehuru endast tre år äldre än brodern hade hon så småningom antagit något visst moderligt i sitt sätt emot honom, beroende därpå att, när hon som mogen trettioårig kvinna först öfvertog ledningen af hans hus, var han ännu i hennes ögon endast en oerfaren ung man, hvilken i mycket behöfde att stödja sig vid hennes större erfarenhet. Denna känsla af moderlig förpliktelse gent emot honom fanns ännu kvar, ehuru betydligt försvagad i samma mån som brodern tillvuxit i ålder och visdom, men David Bane underkastade sig ännu med en viss skämtsam godmodighet, som ej eljes låg i hans lynne, systemens ibland litet påträngande omsorger.

Vivikas närvaro i hans hus hade också gjort det möjligt för Bane att, så ung som han då var, taga den föräldralösa Mary till sig, sedan han vid hennes fars frånfalle blef utsedd till förmyndare. Men nu hade den lilla fågelns vingar vuxit ut till flykt, och det var med grämlse han kände, att boet skulle bli mycket tomt — när hon en gång lämnat det.

Då aftonmåltiden var slutad, satte sig de båda syskonen samt Mary på den stora verandaliknande förstugubron, och det var där som Vivika först fick del af Marys funderingar. Att börja med blef hon häpen, sedan ledsn, men måste till sist falla till föga inför det dubbla batteriet af Marys böner och det »obegripligt oväntade» bistånd, som flickan erhöi af själfva onkel David.

Vägghyra, Mal och Bakterier

utrotas af Aktiebolaget Desinfection

i rum, fartyg och bostäder, allt på stället — utan bortförande af möbler.

Rikstel. 34. — Kontor: 4 Stallgatan 4. — Allm. Tel. 7494.

Hvem kunde tro något sådant — han som alltid varit så kär i det barnet!
Redan i höst skulle Mary bort, men blott »på försök», som Vivika sade. Åh, hon skulle nog snart längta tillbaka till sitt lugna bo igen.

* * *

Mången afton när höststormen dref regnet emot försterrutorna i hvardagsrummet på Lindås eller snön bäddade hvita drifvor omkring knutarne och de båda syskonen sutto tillsammans vid aftonlampan eller den sprakande kvällsbrasan, föll talet helt naturligt på Mary. Allt emellanåt kom det underrättelser ifrån henne — från Rivieran, där hon för tillfället vistades som sällskap åt en sjuklig generalska — och hennes bref voro både långa och målande.

Visserligen var hon mycket bunden vid sin sjukling, som ständigt behöfde hennes omsorg, men fick dock tillbringa många njutningsrika stunder för sig själf i den sköna naturen därnere.

Och om något så härligt hade hon aldrig drömt — om en himmel så blå och om en luft så lätt att andas.

I något sällskapslif deltog de naturligtvis ej, men det saknade hon ej och hade nog af de osökta nöjen, som ständigt stodo till buds.

Brefven voro alltid ställda till Vivika, men David tröttnade ej att hur ofta som helst höra små utdrag ur dem, sedan han först fått del af dem i deras helhet. Det var som att ur en bukett välja en och annan blomma för att njuta af dess särskilda doft.

Vintern var förbi och vårarbetet i gång vid Lindås. Godsets herre gick omkring, ordnande och ledande, som vanligt, men folket kände ej rätt igen sin hurtige husbonds — de tyckte att vintern gjort honom ett par år äldre. Så mycket lifvigare var Vivika, där hon sprang mellan väfkammare, mjölk-kammare och visthus och öfvervakade alla sysslor samt rådgjorde med trädgårdsmästaren om frön och plantor. Till henne kom våren alltid med en ny tillströmning af lifskraft, motsatt den förslappning, som den medför åt mången.

Och våren skulle äfven tillföra någonting annat. Ett bref från Mary hade medfört underrättelse om att hon snart skulle följa sin generalska upp till nordnorden igen, men denna gång skulle de båda damerna äfven få resällskap med en brorson till generalskan — en ung man, som de händelsevis träffat på där nere i södern.

Hvarför David plötsligt blef så mörk i hågen, då han läste om detta, kunde Vivika ej förstå — han borde ju i stället ha blifvit glad öfver utsikten att möjligtvis snart få träffa Mary, ty alltid skulle hon väl få tid att göra ett besök vid Lindås, äfven om generalskan ej ännu ville släppa henne ifrån sig på allvar. Och när Vivika som vanligt ville repetera några särskilda detaljer ur det sista brefvet, afböjde han det med ett kort: — »har ej tid — måste ut på åker och äng».

»Ja, hvem kan förstå sig på de karlarne, när han, som alltid varit så fästad vid det flickebarnet, nu nästan förlorat allt intresse för henne.»

Ett nytt bref kom, dateradt Vevey. Ge-

neralskan hade gjort en liten rast i sin resa och för ett par veckor hyrt rum i ett hotell därstädes. Mycket starkare än förr lämnade hon nu Mary mera frihet, och denna fick nu göra utflykter i de härliga omgifningarna, alltjämt med brorsonen som ciceron. En och annan gång deltog äfven generalskan i någon kortare tur, eller också hade de sällskap af en medelålders engelsk lady, hvilken också bodde på hotellet och med hvilken de stiftat bekantskap. Denna engelska dam tycktes ha fäst sig mycket vid Mary.

»Tant Vivika kan tänka» — skref hon — »att hon söker öfvertala mig att komma öfver till England, där hon äger ett större gods, och bli henne en dotter i dens ställe, som hon förlorade för ungefär ett år sedan, och hvilken jag skall likna. Äfven namnet Mary är det samma. Men om onkel David, såsom min förmyndare, ej har något däremot, så äro mina planer för framtiden af helt annan art, ty under den tid jag vårdat generalskan, har jag alltmer kommit till visshet om, att just sjuksköterskekallet är det, hvaråt jag har lust att ägna mig, och tror ej att jag är illa anlagd därför. Men mera därom, när jag under sommarens lopp blir i tillfälle att göra ett besök hos mina kära på Lindås.» (Forts.)

Innehållsförteckning:

Vilhelmina, drottning af Nederländerna (med porträtt); af Louise Stratenus. — På vandring; poem af Anna Knuts-son. — Vår älskade; en studie af Karin Hallgren (forts. och slut). — Styfbarne; af Lilla mor. — Hushållning i Japan, af Johanne Münster; bemynd. öfvers. för Idun. — Pariserkloster: II. En vrå af Polen i Paris; för Idun af Mark Stern. — Louise Stratenus (med porträtt). — Ännu en gång »Kvinnorna och skämttändningarna», af S-m. — Ur notisboken. — Teater och musik. — Onkel David; skiss för Idun af Sophie Linge. — Tidsfördrif.

Bidrag mottagas med tacksamhet.

Logogryf.

I hvardagslifvets stilla ro Jag trivdes bäst; men kan du tro, Jag brukar också gå på baler! Och är jag ovärderlig då, Så kan en annan gång du få Mig, stackare, för en riksdaler.

Helt anspråkslös i hvardagslag, Jag är, på fest, en annan dag Helt annorlunda till att skåda; Men ack! När då de unga två Sig dragit undan i en vrå Att ostördt hviska där de båda.

»Tyst!» ropte hon, »förargligt det!» Skrek han, och deras tète à-tète Blef störd; jag var dem visst i vägen. Ett påhäng är just hvad jag är; Dig ock jag kanske gör besvär, Då här jag kommer, oförvägen.

Hvad fisken sprattlar på ibland, Hvad kan ej tänkas utan strand? Hvad sved i ögat, så det kändes? En, som till sagovärlden hör. Hvad vid ett lustigt skämt man gör. Hvad framför plog och åkdon spän-des.

Hvad bak' ett öra finnas kan. Hvad gjorde kusken med sitt spann? Och hvad var gjordt, när fram han hunnit?

En unge — ej af mänska född. Hvad skogen var, af eld förödd,

När sommar blir, hvad då försvunnit. Hvarmed en »björn» man döda kan. Hvad man begår hvar dag minsann. En växt. Ett träd. Och en sorts »ända»!

Hvarpå i Eden man led brist, Förrän af hvad? det gjorts till sist. Hvertill ett krig lär alltid lända. Hvad vintern medför ofvan jord. Och hvad den medför uti jord. Hvad utgör hvad utaf en krona? Hvad gjorde ankan ett tu tre? Hvad på en båt man kan få se, Och hvad på den längst fram plär trona.

Hvad ljuft för jägarns öra lät. Hvad tänder brasor äfven det, Om ej precis i andra kammar'n? En dryck! För svordom annat namn. Hvad sjön kan äga i sin famn. Hvad göra barn med lust och gam-man?

Säg, hvilket öra »slog» du »till»? Sin egen hvad? man främja vill. Hvad nog du många gånger varit. Och hvad din kind blef då så lätt. Och om ej ja du fick, hvad tvärt För vildt beslut du hade tagit. I skobutik, hvad finnes nog? Ett litet upphof till en skog. Hvad klingade på sångarfesten? Och nämnu en antagonist Till den okunnige till sist, Så skall du slippa undan resten. Rosette.

Förvandlingsgåta.

- 1) edmur bagg = stad,
 - 2) rent yfvä = substantiv,
 - 3) ropa ginse = stad,
 - 4) behts nac = flod i Asien,
 - 5) rebell def = stad,
 - 6) rigall rund = husgeråd,
 - 7) hato ei it = ö i Stilla hafvet,
 - 8) rora dalb = halfö,
 - 9) Notes sua = ö i Europa,
 - 10) ros flen = stad.
- Begynnelsebokstäfverna, lästa upp-

Geografisk mosaikuppgift.

l	e	p	e	t	e	l	e	m
a	r	s	e	h	h	e	d	m
m	l	e	l	e	d	m	a	
h	r	o	e	r	h	g	e	l
l			b	a	l	a	e	e
v	b							e
			n	d	h	a		
g	q	v	e	l		i	l	j
e	r	f		g	d			r
					m	a	r	a
h	o	d	e	n	e			
e					n			
			j			l		
			å	n		e		
e	n				n	t		

Ofvanstående 26 smådelar skola sammanfogas till ett helt, hvars vågräta rader, lästa från vänster till höger, beteckna 1) köping, 2) fabriksstad, 3) stad, 4) sjö, 5) skogsås, 6) stad, 7) berg, 8) ö, 9) handelsstad. Äro orden rätt funna, så bilda deras initialer namnet på en af gammalt namnkunnig stad. *Moster Lisa.*

ifrån och ned, bilda namnet på en bekant pjäs; slutbokstäfverna, lästa nedifrån och upp, namnet på dess författare. S E.

Lösningar.

Dubbel-Charaden: Vik-tor, mor-gon. Bortplöckningsgåtan: svalka, valk, al. Länkgåtan: Riskabel: ris-is-risk-riska-kab-kabel-Atel-Bel.

Bland nu befintliga Cacaosorter intages säkert förnämsta platsen af

HULTMANS CACAO

Guldmedalj
vid 1897 års Konst- och Industriutställning i Stockholm.